Basisschool NIEUWSTRAAT

Relatiebeleid: pestactieplan en gedragsbeleid

Inleiding en visie

- Waarom een relatiebeleid en pestactieplan?

Een relatiebeleid en pestactieplan is voor onze school van groot belang. De kerngedachte van alle Broederscholen luidt immers: ‘Waar verbondenheid telt’. We willen dat kinderen weten dat ze zichzelf kunnen zijn op onze school en dat op alle vlakken. We willen dit uitdragen via de pijlers ‘Werken aan gezondheid’ en ‘Omgaan met grenzen’ van onze eigen schoolvisie.

We hechten zeer veel belang aan het zorgdragen voor onszelf en voor de ander. Pesten staat dan ook lijnrecht tegenover onze schoolvisie waarin we uitdragen dat ieder kind zichzelf mag en kan zijn.

De gelijke kansen en zorg voor ieder kind worden vertaald in onze schoolvisie, onze zorgvisie en in het GOK-beleid. Het pestactieplan zorgt voor een houvast en een duidelijk stappenplan indien dergelijke zaken zich zouden voordoen.

Kwaliteitsverwachtingen van het OK – kader die aan bod komen:

K1: de school ontwikkelt haar kwaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk).

R2 De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.

V1 Het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend school – en klasklimaat.

V2 Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.

B2 Het schoolteam biedt begeleiding zowel op vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.

Het verschil tussen pesten, plagen, grappig zijn en andere conflicten

Plagen	Conflict	Pesten
Is onschuldig en gaat vaak samen met humor	Meningen worden op een hevige en emotionele wijze uitgelegd	Bewust iemand kwetsen en kleineren/vernederen, dus opzettelijkheid, iemand pijn doen, of dat nu fysiek, mentaal of sociaal is.
Sporadisch/tijdelijk	Meestal verzoening	Gebeurt herhaaldelijk, systematisch, korte of langere periode, zichtbaar of achter de rug.
Speelt zich af tussen gelijken	Niet automatisch het einde van de vriendschap	Ongelijke machtsverhouding, dominerend gedrag, die

		gene die pest heeft meer macht, hetzij fysiek of sociaal, of dit wordt zo ervaren door de betrokken kinderen, machtsongelijkheid kan minder zichtbaar zijn, twee leerlingen kunnen op het eerste gezicht gelijkwaardig lijken, terwijl één van hen zich machteloos voelt.
Meestal één tegen één	Geen verstoord evenwicht	Een groep zoekt meestal één slachtoffer.
Geplaagde blijft in de groep		Isolatie van het slachtoffer
Is te verdragen, weinig nadelige gevolgen		Moeilijk herstel
Vlug vergeten		Meestal hetzelfde slachtoffer, stopt niet meteen

➔ Pesten en de aanpak van pesten (pro site Katholiek Onderwijs)

Helaas komt pesten onder leerlingen veel voor. Niet alleen in Vlaanderen, maar ook in de rest van de wereld is pesten een hardnekkig probleem. Het heeft nefaste gevolgen voor slachtoffers op korte en lange termijn en een negatieve impact op de groepssfeer. Vaak dragen mensen die als kind gepest zijn dat gevoel voor de rest van hun leven mee. Bovendien lopen leerlingen die gepest worden een groter risico om mindere resultaten te behalen.

De preventie en aanpak van pesten is daarom cruciaal als je op school het welbevinden wil bevorderen. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat leerkrachten een sleutelrol spelen in het verminderen van pesten.

➔ Wat is pesten?

Pesten is iemand herhaaldelijk en opzettelijk vervelend behandelen, kwetsen, bedreigen of beledigen waardoor die persoon zich soms slecht voelt. Dit kan in het echte leven zijn, of op het internet. Zeggen dat je dat niet leuk vindt en vragen om te stoppen, helpt niet.

De belangrijkst **kenmerken** van pesten zijn:

1. **Herhaaldelijk**
   Vaak gebeurt het pesten systematisch, over een kortere of langere periode.

Het wordt vaak erger naarmate het blijft duren. De leerling die gepest wordt ervaart een open of verborgen dreiging van nog meer pesterijen.

2. **Altijd gericht naar dezelfde persoon**
   De leerling die gepest wordt geraakt geïsoleerd.
3. **Machtsonevenwicht** (ouder, groter, slimmer, sterker, populairder)
   Leerlingen die pesten zijn altijd sterker of worden als sterker gezien dan leerlingen die gepest worden. Leerlingen die gepest worden of omstaander zijn, leren schrik te hebben voor de macht van diegenen die pesten. Leerlingen die pesten vertrouwen er sterk op dat niemand iets verder vertelt over de situatie. Ze hebben de omstaanders nodig om hen aan te moedigen, toe te kijken en verder niets te doen.
4. **Groepsgebeuren** (omstaanders …)
   Waar gepest wordt zijn altijd meerdere leerlingen betrokken, die elk een rol hebben:
   - de leerling die pest
   - de leerling die gepest wordt
   - de assistent van de leerling die pest
   - de passieve versterker
   - de verdediger of bondgenoot van de leerling die gepest wordt
   - de mogelijke verdediger of bondgenoot
   - de onverschillige toeschouwer
   - de buitenstaander
   - diegenen die getuige zijn van pesten.

   De grootste groep leerlingen wordt niet gepest en pest niet zelf, maar is wel getuige van pesten. Studies van COPA (Canada, 2013) wijzen uit dat er in 85% van de pestsituaties omstaanders zijn. Helaas kijkt 75% van de kinderen alleen maar toe. Ze doen weinig of niets om het pesten te stoppen. Soms zetten ze zelfs aan tot pesten en worden ze daardoor medeplichtig.

   Ook omstaanders ondervinden negatieve gevolgen van pestsituaties. Soms identificeren ze zich met de leerling die pest en geven ze de leerling die gepest wordt de schuld. Dat is een bekend verschijnsel waarnaar nogal eens verwezen wordt met de Engelse uitdrukking *blaming the victim*.

   Omstaanders zijn soms zelf bang van diegenen die pesten, wellicht uit schrik om zelf gepest te worden. Ze durven vaak niet tussenbeide te komen of hulp te zoeken, bijvoorbeeld uit angst om als klikspaan te worden aanzien. Soms verwijten ze het zichzelf omdat ze niet proberen of er niet in slagen om op te komen voor hun leeftijdsgenootjes die gepest worden. Vaak is het net deze groep die de sleutel tot verandering in de hand heeft. Het blijft echter een feit dat reageren op pestgedrag onder leeftijdsgenoten moeilijk is omdat de plaats in de groep zo cruciaal is.

5. **Bedoeld om te kwetsen**
   Diegene die gepest wordt voelt zich rot (pijn, angst …); diegene die pest haalt plezier uit de gevolgen voor diegene die gepest wordt. De leerling die gepest wordt **herstelt moeilijk** van het pesten.

Verwar pesten niet met plagen of conflict

- Bij **plagen** zijn er gelijke machtsverhoudingen. Het gedrag of de opmerking is vaak bedoeld om iemand te laten lachen. De context speelt daarbij een rol. Wie plaagt heeft niet de bewuste intentie om te kwetsen, ook al kan het plagen kwetsend zijn. Wat voor de ene grappig is, is voor een ander kwetsend. Als je tegen de persoon die plaagt zegt dat je dat niet leuk vindt en je vraagt om ermee te stoppen, dan stopt het plagen ook. Er komt geen ruzie van. Plagerijen zijn meestal gericht op wisselende leerlingen. De geplaagde leerling blijft in groep en kan het voorval snel vergeten. Plagen heeft weinig nadelige gevolgen.
- Een **conflict** is een ruzie of een meningsverschil tussen twee of meerdere mensen die in een gelijke machtspositie zitten. In een conflict zijn er twee kanten aan het verhaal, beide partijen kunnen de situatie beïnvloeden. De emoties kunnen hoog oplopen, een slecht aangepakt conflict kan zelfs leiden tot geweld.
- Conflicten zijn vervelend maar komen regelmatig voor in het dagelijks leven. Het is bovendien nuttig voor leerlingen om ruzie te leren maken en conflicten op te lossen. Het is goed om leerlingen te leren omgaan met kritiek en hun ideeën goed te verwoorden. Dat is de basis voor goede relaties, een fijne schoolsfeer en een gezonde samenleving. Als een conflict goed wordt aangepakt volgt meestal verzoening. Het betekent dus niet automatisch het einde van de vriendschap.

<u>Online pesten (cyberpesten)</u>

Online pesten is even erg, even kwetsend en even verkeerd als ‘klassiek’ pesten. Alleen de plaats waar het gebeurt is anders. Namelijk: in de digitale wereld, zoals op sociale media, in games, op websites.

- Vormen van online pesten
  - **Uitsluiten:** zoals iemand niet uitnodigen of toelaten in groepen, geruchte verspreiden …
  - **Beledigen:** online uitschelden of vernederen. Bijvoorbeeld via berichten, *comments*, foto’s of *memes*.
  - **Belachelijk maken:** lijkt een beetje op beledigen, maar nu worden gênante foto’s gebruikt of bewerkt en online gezet, zonder toestemming. Vaak worden die foto’s massaal gedeeld.
  - Een webpagina of blog maken waarbij de maker doet alsof hij iemand anders is, met de bedoeling iemands online reputatie of account bewust te

beschadigen. Bijvoorbeeld door een profiel te hacken, iemands wachtwoord te veranderen, of door naar iemand virussen te sturen.

- **Nadoen**: nepaccount aanmaken en zich voordoen als iemand anders, om de andere persoon schade toe te brengen. Bijvoorbeeld iemand anders laten doorgaan voor de maker van foto's en filmpjes of de schrijver van berichten op internet.
- **Bedreigen**: iemand online bang maken of afpersen. Bijvoorbeeld door dreigende berichten of video's te sturen.
- **Haatspraak**: online gemene dingen zeggen over een andere persoon of een groep mensen vanwege hun huidskleur, geloof, afkomst, geslacht of andere kenmerken. Haatspraak of discriminatie is strafbaar.
- **Grensoverschrijdende sexting**: wanneer iemand intieme foto's of berichten van zichzelf of iemand anders deelt zonder toestemming van die persoon. Bijvoorbeeld dickpics of nudes van iemand anders zonder toestemming doorsturen. Dat is strafbaar.

Bijzondere kenmerken van online pesten

- **Vaker anoniem**
  - Online pesten is laagdrempelig en gebeurt vaak anoniem. Daarbij komt nog dat degene die pest, niet ziet hoe degene die gepest wordt, reageert. De pester ziet dus niet de gevolgen van zijn daden. Dat maakt het voor de pester vaak gemakkelijker om te blijven doorgaan. Bij online pesten is het moeilijker om te nuanceren, zowel voor degene die pest, als degene die gepest wordt. Daardoor komen de online uitspraken vaak nog harder en kwetsender binnen.
- **Het stopt nooit**
  - Online pesten gebeurt meestal buiten de school, buiten de schooluren. De leerling die gepest wordt kan daardoor het gevoel hebben nooit en nergens nog veilig te zijn. Hij ervaart het pesten als onvoorspelbaar. Bovendien gebeurt online pesten potentieel voor een groot publiek. Het blijft vaak op het internet staan en kan zelfs snel verspreiden (sneeuwbaleffect).
  - Soms zijn er ook leerlingen van andere scholen bij betrokken. Toch ligt online pesten meestal in het verlengde van wat op school gebeurt. Voor leerlingen die het slachtoffer worden van online pesten ben jij en je school vaak nog de enige hoop om het pesten te stoppen.

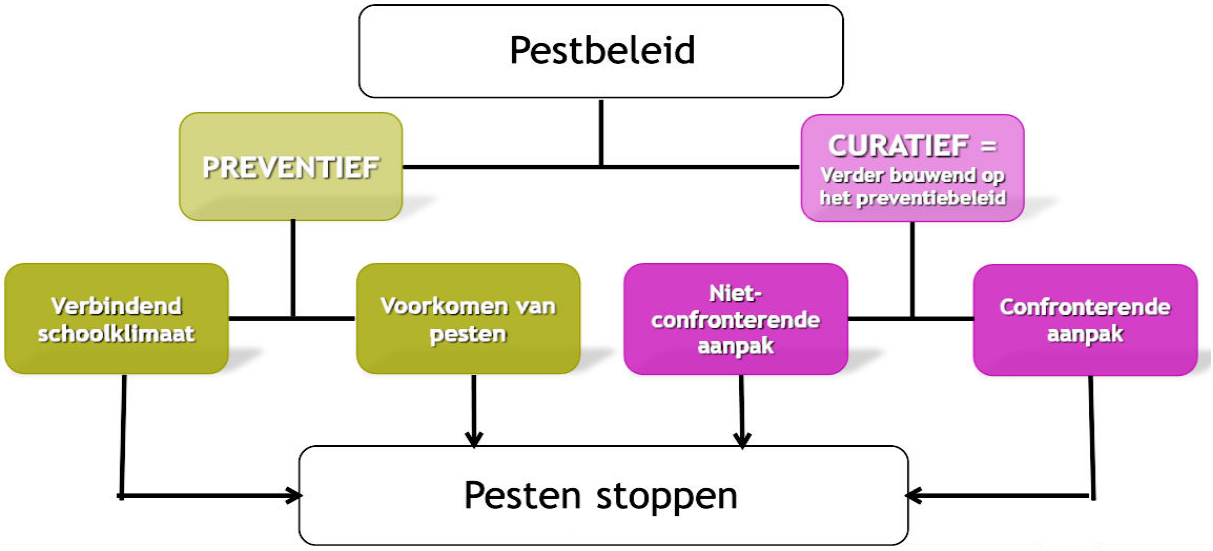
Het verschil tussen ‘klikken ‘ en ‘melden’

BRON: Pesten aanpakken. Wat kunnen ouders doen?
http://www.vcov.be/VCOV/Portals/0/VCOV_ParentInfoStore/85/Pesten_aanpakken.pdf

‘Klikken’ gebeurt vaak om iemand opzettelijk in problemen te brengen, terwijl het bij ‘melden’ juist de bedoeling is iemand uit de problemen te halen (Coloroso, 2002).

3. Pestbeleid: aanpak

Preventieve aanpak van pesten

Inzetten op een preventieve aanpak van pesten valt onder de brede basiszorg die in elke klas aangeboden wordt. Deze acties zijn immers voor alle kinderen van onze school zinvol. We proberen elke dag te werken aan het verbindend klas- en schoolklimaat omdat we ervan overtuigd zijn dat deze preventieve aanpak effect heeft.

- **Verbindend schoolklimaat**
  - Vanuit de overkoepelende visie van alle Broederscholen 'Waar verbondenheid telt' vinden we het belangrijk dat iedereen zich op één of andere manier verbonden voelt met elkaar
  - In september wordt er gewerkt rond de 'Gouden Weken'
  - Om de sociale vaardigheden te vergroten worden de klasgroepen jaarlijks gemengd
  - Via samenwerken in verschillende groepsopstellingen, het naar elkaar luisteren in kringgesprekken, … oefenen we luistervaardigheid en andere sociale vaardigheden
  - We kiezen voor duidelijk klas- en schoolafspraken die voor rust en routines zorgen. Deze hangen zichtbaar uit in de klas
  - De speelplaatsafspraken van de lagere school zijn opgenomen in de Bro-code, het schoolreglement dat we op kindniveau vertaalden. Deze afspraken worden bij de start van het schooljaar door de leerkrachten onder de aandacht gebracht

- Pictogrammen bieden een visuele ondersteuning voor een aantal afspraken
- We koppelen de speelplaatsafspraken aan de pijler ‘Omgaan met grenzen’ uit onze schoolvisie
- Ook de externe toezichters zijn op de hoogte van de speelplaatsafspraken
- De beide voetbalpleinen op de lagere school mogen bij elke speeltijd gebruikt worden
- Tijdens de middagpauze kunnen kinderen zich bij Turnkring Jeroen inschrijven voor een aanbod van extra sport- en spel. Deze momenten worden begeleid door leerkrachten
- Op vrijdag wordt er muziek op de speelplaats gespeeld. De leerlingen kiezen de muziek voor de playlist
- Het spelaanbod voor de speelplaats zal uitgebreid worden waardoor er meer kansen tot samenspelen zullen ontstaan
- De heraanleg van de speelplaats zal in de toekomst ook voor een extra boost bij het spelen zorgen
- Nieuwe leerlingen worden voor de start van het schooljaar samen met hun ouders door de leerlingbegeleider gedrag rondgeleid. De concrete afspraken worden toegelicht en op papier meegegeven
- Leerlingen die in de loop van het schooljaar instromen krijgen eveneens deze toelichting aangeboden
- De leerlingbegeleider gedrag staat in de lagere school elke middagpauze op de speelplaats; Op deze manier kan zij het gedrag van de kinderen van dichtbij opvolgen en de nodige acties ondernemen (gedrag bijsturen, de afspraken extra onder de aandacht brengen, luisteren naar bezorgdheden van kinderen, indien nodig sancties koppelen aan uitdagend en/of storend gedrag)
- Bij een conflict kunnen kinderen zich beroepen op het conflictenwiel: het biedt hen verschillende mogelijkheden om met een conflict om te gaan
- Vanuit de pijler ‘Formeel verbonden zijn’ van onze schoolvisie betrekken we ook de ouders bij wat we op gedragsmatig vlak bij hun kind zien
- Ouders hebben de mogelijkheid om de leerkracht van hun kind aan te spreken of digitaal te bereiken. De zorgcoördinatoren zijn dagelijks aanspreekbaar aan de schoolpoort
- De leerlingen worden opgevolgd en geëvalueerd in het attituderapport
- Via de leerlingenraad krijgen de leerlingen inspraak in de werking van de school en kunnen zij aangeven wat wel/niet goed loopt. De leerlingenraad komt gemiddeld 4x per schooljaar samen
- In L4 starten we met het project Traject Op Maat vanuit Huis Van Het Kind. **TOM (Traject Op Maat)** wil kinderen in de lagere school versterken in hun sociale vaardigheden en hen aanmoedigen in een positieve interactie met klasgenoten.
- BOOSTCAMP voor L5 + L6 is een preventief programma over gevoelens en het omgaan met emoties. In een reeks van 8 lessen krijgen de kinderen de kans om hun gevoelens beter te leren kennen en te begrijpen.

Aan de hand van de BOOST CAMP cirkel ontwikkelen de kinderen 5 verschillende vaardigheden (ontspannen, beleven, aanvaarden, supporteren voor jezelf, analyseren en reguleren) om op een goede manier om te gaan met intense of minder fijne gevoelens.

Het CLB helpt.
Vrij CLB Anker

Vrij CLB Anker
Ankerstraat 63
9100 Sint-Niklaas
03 316 20 00 – info@vrijclbanker.be
www.vrijclbanker.be

R·A·D·A·R
Netwerk Geestelijke Gezondheid Kinderen en Jongeren Oost-Vlaanderen

- **Voorkomen van pesten**

- Via samenwerken in verschillende groepsopstellingen, het naar elkaar luisteren in kringgesprekken oefenen we de luistervaardigheden en andere sociale vaardigheden
- De leerkrachten doen actief toezicht. De leerlingen weten dat ze met al hun vragen, problemen, bezorgdheden,… bij hen terecht kunnen. De leerkrachten en externe vrijwilligers die toezicht houden dragen een fluojasje.

Wat houdt actief toezicht in?

- **Beweeg mee:** Blijf niet op je vaste hoek staan, maar loop rond over de speelplaats zodat je overal zicht op hebt en blinde hoeken verkleint
- **Geen afleiding:** Laat je smartphone links liggen en vermijd langdurige onderlinge kletspraatjes met collega's
- **Observatie en preventie:** Let op vroege tekenen van frustratie, uitsluiting of dreigende conflicten zodat je kunt ingrijpen voor het misgaat
- **Begeleid het spel:** Zet leerlingen op weg, help bij het starten van spelletjes of spreek verveelde kinderen aan
- **Risicozones bewaken:** Houd extra oog op drukke of risicovolle plekken, zoals speeltoestellen of hoeken waar wild wordt gespeeld.

Handige richtlijnen

- **Verdeel de taken:** Zorg dat collega's verspreid staan over de hele speelplaats en elkaar goed aanvullen.
- **Wees aanspreekbaar:** Straal rust en openheid uit, zodat kinderen gemakkelijk naar je toe durven komen bij problemen.
- **Handhaaf heldere regels:** Herhaal gemaakte afspraken op een positieve manier en spreek ongewenst gedrag direct en kordaat aan

- De leerlingbegeleider gedrag staat elke middagpauze op de speelplaats van de lagere school. Op deze manier kan zij het gedrag van de kinderen van dichtbij opvolgen en de nodige acties ondernemen (gedrag bijsturen, de afspraken extra onder de aandacht brengen, luisteren naar bezorgdheden van kinderen, indien nodig sancties koppelen aan uitdagend en/of storend gedrag)
- We kiezen voor duidelijk klas- en schoolafspraken die voor rust en routines zorgen. Deze hangen zichtbaar uit in de klas
- De speelplaatsafspraken zijn opgenomen in de Bro-code, het schoolreglement dat we op kindniveau vertaalden. Deze afspraken worden bij de start van het schooljaar door de leerkrachten onder de aandacht gebracht
- Bij een conflict kunnen kinderen zich beroepen op het conflictenwiel: het biedt hen verschillende mogelijkheden om met een conflict om te gaan
- De school neemt deel aan het initiatief van de scholengemeenschap rond mediawijsheid ‘Kijk Wijs’. Hierbij wordt op klasniveau met de leerlingen gewerkt maar er zijn ook infoavonden voor ouders

Curatieve aanpak van pesten

Ondanks de preventieve werking kan het toch gebeuren dat er zich een pestproblematiek voordoet. In dat geval spreken we over een curatieve aanpak. Dit houdt in dat we gericht gaan ingrijpen wanneer pesten zich effectief voordoet. We streven naar het stoppen van het probleem en vinden het noodzakelijk om schade te herstellen en in te zetten op het herhalend voorkomen van dit gedrag. Ook deze aanpak maakt deel uit van de brede basiszorg en het zorgbeleid voor ieder kind. Alle meldingen van pesten en/of storend gedrag worden in Questi bij de tab 'Opvolging gedrag' genoteerd.

Curatieve maatregelen op onze school

De klasleerkracht is het eerste en meest belangrijke aanspreekpunt bij het melden van of het vermoeden van pesten. De leerlingen kunnen ook terecht bij andere collega's en de zorgcoördinator. Bij het langdurig aanslepen van het probleem wordt de leerlingbegeleider gedrag of de directie ingeschakeld.

Niet-confronterende aanpak

- Elke melding of signaal van pesten wordt ernstig genomen. De leerlingbegeleider gedrag gaat in gesprek met alle betrokken partijen om de situatie in kaart te brengen en een mogelijke aanpak uit te stippelen. Zo ervaren de kinderen dat ze een pestgeval veilig kunnen melden.

- De situatie wordt duidelijk in kaart gebracht (wat, wie, waar, hoe vaak). De verschillende partijen worden bekeken, elk in zijn eigen rol.

- Een herstelgerichte aanpak staat centraal: we zoeken naar oplossingen en maken afspraken met alle partijen. Waar het kan werken we met de No Blame methode.
- We voorzien de noodzakelijke ondersteuning voor zowel het slachtoffer als de pester als de groep.
- We voorzien tijd om de gemaakte afspraken te evalueren en bij te sturen indien nodig
- De ouders worden actief bij het proces betrokken en we houden hen op de hoogte van de aanpak en de evolutie

- **Confronterende aanpak**

  - Een gedragskaart kan worden uitgedeeld om het gedrag van de pester extra onder de aandacht te brengen (rode of paarse kaart)
  - Aan elke gedragskaart zijn consequenties gekoppeld die ook naar de ouders gecommuniceerd worden
  - Bij het niet naleven van deze afspraken wordt in samenspraak met het CLB een tuchtdossier opgestart en kunnen er tuchtmaatregelen uitgesproken worden
  - Het CLB is onze vaste partner om bij herhalend storend gedrag met de ouders en eventueel ook het kind in gesprek te gaan
  - Een preventieve schorsing kan uitgesproken worden waarbij de leerling één of enkele dagen uit zijn klas en/of van de speelplaats verwijderd wordt. De leerling moet wel naar school komen maar wordt met een opdracht in een andere klas of door de leerlingbegeleider gedrag of directie opgevangen
  - Bij het veelvuldig herhalen van het storende gedrag of het niet naleven van de gemaakte afspraken kan een definitieve verwijdering van de school uitgesproken worden

4. Gedragsbeleid: schooleigen aanpak

- Waarom een gedragsbeleid?

Leefregels helpen bij het waarborgen van een veilige en ordelijke omgeving. Kinderen leren bij ons de regels van de school en de klas te respecteren. We bespreken de regels met de kinderen, zodat ze begrijpen waarom deze belangrijk zijn en wat hun rol daarin is. Ook leren we kinderen dat het overschrijden van regels consequenties met zich meedraagt, soms op individueel vlak en soms op groepsniveau. Kinderen leren omgaan met deze consequenties zal hen ook voorbereiden op het leven in hun verdere schoolloopbaan en de maatschappij. We gebruiken het 4-lademodel als leidraad om leerlingen bij overtredingen te begeleiden en op te volgen. Niet enkel bestraffen, maar ook daadwerkelijk helpen om die misstap in de toekomst te vermijden.

Overtredingen worden ingedeeld volgens 'gewicht' en bij elke categorie hoort een bepaald type van aanpak die het meest geschikt is om leerlingen het gewenste gedrag aan te leren.

Onze leerlingbegeleider (juf Nicole) speelt een centrale rol in ons gedragsbeleid. Deze begeleider richt zich vooral op het ondersteunen van leerlingen op het gebied van gedrag en hanteert een herstelgerichte aanpak. Zij volgt in schooljaar 2026-2027 de opleiding Gedragsexpert aan de Vives Hogeschool Brugge (8 sessie, afwisselend hele en halve dagen).

Dit gebeurt door individuele begeleiding of gesprekken in kleine groepen. Wanneer er conflicten of incidenten zijn geweest, begeleidt de leerlingbegeleider de herstelgesprekken. De nadruk ligt op het herstellen van relaties, het begrijpen van elkaars perspectief en het zoeken naar oplossingen die voor alle betrokkenen werken.

Daarnaast observeert de leerlingbegeleider leerlingen in de klas en op de speelplaats om tijdig signalen op te vangen en preventief te kunnen ondersteunen. Samen met leerkrachten en ouders wordt gekeken wat een leerling nodig heeft om positief gedrag te vertonen en zich optimaal te kunnen ontwikkelen. De leerlingbegeleider doet elke middagpauze actief toezicht op de speelplaats.

Klasregels

Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de klasleerkracht om de klasregels op te volgen. Wanneer het klassysteem niet meer voldoende is of wanneer klasregels herhaaldelijk overtreden worden, wordt de leerlingbegeleider ingeschakeld om dit mee op te volgen.

OPVOLGING KLASREGELS

Elke leerkracht/zorgleerkracht heeft een klaseigen systeem om gedrag op te volgen. Ook bepaalt elke klasleerkracht zelf wat de klasregels en -afspraken zijn.

Wie neemt dit op?

Klasleerkracht

Communiceren en rapporteren:

Ouders worden via Classdojo/agenda op de hoogte gebracht

Wat bij foutief gedrag waarbij de leerlingbegeleider ingeschakeld moet worden?

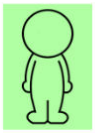
Elke leerkracht heeft kaartjes die in de agenda geniet moeten worden om ouders te informeren dat hun kind ongewenst gedrag vertoonde en opgevolgd wordt door de leerlingbegeleider.

De ouders krijgen hier via Classdojo een melding van

Zones

In het lokaal van de leerlingbegeleider hangt een overzicht van de zones van alle leerlingen. Alle leerlingen zitten in de groene zone. Van zodra leerlingen begeleid worden door de leerlingbegeleider, komen ze in de oranje, rode of paarse zone. Naar gelang het gestelde ongewenste gedrag en/of in overleg met de leerlingbegeleider (en/of directie), leerling en ouders wordt bepaald in welke zone een leerling terecht komt. Afhankelijk van de zone worden er ook herstel- en/of opvolgmaatregelen genomen. Hierdoor krijgen leerlingen ook de kans om terug naar de groene zone te gaan. Een kind dat een oranje of rode kaart kreeg gaat na enkele dagen (+-1 week) terug naar de groene zone. Het signaal dat het gedrag niet oké was werd gegeven en het kind krijgt een nieuwe kans om zich aan de regels en afspraken te houden.

Alle leerlingen starten op groen

'Groene' leerlingen zijn goed bezig. Ze zijn flink en vertonen gewenst gedrag (beleefdheid, in orde met taken, volgen de regels en afspraken, spelen flink samen, ...)

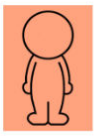
'Groene' leerlingen zullen regelmatig een leuke beloning krijgen (vb: goed bezig-kaartje, extra speeltijd, ...)

Bij (veelvuldig) storend of ongewenst gedrag krijgen leerlingen onderstaand kaartje in de agenda en worden ouders op de hoogte gebracht:

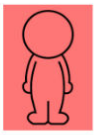
Afhankelijk van de situatie of de aard van het storend/ongewenst gedrag zal er een gedragskaart volgen en krijgt de leerling een andere kleur (oranje, rood of paars):

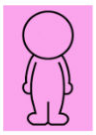
DIT IS NIET VOLGENS DE AFSPRAAK
Storend gedrag waarbij geen rechtstreekse schade is aan personen of materialen

(Herstel)maatregelen: excuses aanbieden, herstelbrief of -tekening maken, laatste waarschuwing, speeltijd(en) binnenblijven, straf schrijven, ...

DIT IS EEN PROBLEEM
Storend gedrag waarbij rechtstreekse schade is aan personen of materiaal

(Herstel)maatregelen: herstelgesprek, vergoeding materiaal, straf schrijven, geen speelplaatstoegang, uitsluiting activiteit, ...

DIT IS ZEER ERNSTIG
Extreme vormen van grensoverschrijdend gedrag

Intensieve gedragsopvolging + eventuele opstart tuchtprocedure (uitsluiting activiteiten, preventieve of definitieve schorsing)

Met de kwaliteitskaart (BRO-fiche) borgen we de aanpak en opvolging van het gedrag op onze school.

GEDRAGSBELEID

Datum van opmaak	Verantwoordelijke
9/01/2026	Gedragsexpert Nicole

Opvoedingsproject

Omgaan met grenzen	De lat hoog leggen	Werken aan gezondheid	Formeel verbonden zijn	Zorgbreed samenwerken

Doelen en opvolging

LEERLINGNIVEAU

Doel: de leerlingen kennen de verschillende stappen in het gedragsbeleid en de gevolgen van (herhaaldelijk) negatief gedrag
Opvolging: klastitularissen en gedragsexpert Nicole

KLASNIVEAU

Doel: binnen de brede basiszorg wordt er aan een positief klasklimaat gewerkt
Opvolging: klastitularissen en gedragsexpert Nicole

SCHOOLNIVEAU

Doel: de school werkt aan een positief en verbindend schoolklimaat vanuit een herstelgerichte aanpak.
Opvolging: gedragsexpert Nicole

Afspraken

- Elke klastitularis werkt met een klaseigen systeem om het gedrag in de klas op te volgen en communiceert daar zelf over met de ouders
- Bij veelvuldig of ernstig negatief gedrag in de klas, turnzaal of speelplaats kan leerlingenbegeleider/gedragsexpert Nicole ingeschakeld worden om melding te doen (mondelinge melding of via Whatsapp aan Nicole)
- De leerling krijgt een kaartje met de melding dat het gedrag niet oké is in de agenda geniet
- De leerlingenbegeleider/gedragsexpert brengt indien nodig de ouders via Classdojo op de hoogte
- De gedragskaarten kunnen door alle leerkrachten uitgedeeld worden. Terugkoppelen naar gedragsexpert Nicole is aangeraden
- Eventuele verdere stappen gebeuren in samenwerking met alle betrokken partijen (gesprekken met kinderen, melding aan ouders, gesprekken met ouders, opvolging door CLB). Ook de klastitularis heeft hier een cruciale rol.
- Er zijn 3 soorten gedragskaarten:
- **oranje**: storend gedrag waarbij geen rechtstreekse schade is aan personen of materiaal
- **rood**: storend gedrag waarbij rechtstreekse schade is aan personen of materiaal
- **paars**: (extreme) vormen van grensoverschrijdend gedrag (time-out, preventieve schorsing, definitieve uitsluiting); Een tuchtdossier wordt opgesteld.
- Op de gedragskaartkaart staat de categorie van de overtreding vermeld en de daaraan gekoppelde sanctie.
- Er is een duidelijke opsomming van welke kaart je voor welk gedrag krijgt

- Alle kinderen starten in de neutrale groene zone.
- Wie in de paarse zone zit en eventueel een tuchtdossier heeft, blijft voor de rest van het schooljaar in de paarse zone.
- Er wordt een herstelgerichte aanpak gehanteerd die gericht is op inzicht in het denken en handelen en het voorkomen van herhaaldelijk negatief gedrag (5G-model met spiegelkaart).
- In de zorgfiche in Questi wordt bij de knop 'opvolging gedrag' een kort verslagje genoteerd van wat er gebeurde en hoe dit verder aangepakt zal worden

Bijlagen (Teams)

0.4 Leerlingbegeleiding – schooljaar 2025-2026 – LS - Gedragsbeleid

Grensoverschrijdend gedrag

Stappen bij een handelingsplan omtrent seksueel ongepast of seksueel grensoverschrijdend gedrag.

- Het kind dat het verhaal komt vertellen, bevestigen dat het goed is dat het gesproken heeft, zodat er nu hulp kan komen en ervoor gezorgd kan worden dat dit niet meer gebeurt.
- Grenzen aangeven: dit gedrag mag niet gebeuren. Je bent baas over je eigen lichaam.
- De kinderen inlichten dat de ouders op de hoogte worden gebracht.
- De betrokken ouders informeren over wat er gebeurd is, welke stappen reeds ondernomen zijn en nog zullen genomen worden. Belangrijk is dat dit de dag zelf gebeurt. Een goede en snelle communicatie hierover voorkomt vaak escalaties.
- We voeren best gesprekken met elk ouderpaar apart om te vermijden dat de ouders zich informeren tot een groep van betrokken en bezorgde ouders die de school als tegenstanders zien. We voelen ons samen verantwoordelijk en starten een gesprek op waarin zorg van de school en van de ouder voor het betrokken kind en voor de veiligheid van de andere kinderen gedeeld wordt.
- We trachten om termen als dader – pleger – slachtoffer te vermijden, en spreken eerder over ‘de betrokken kinderen’.
- We bespreken de mogelijke oplossingen met de betrokken ouders. Vaak is een actieplan met de gemaakte afspraken en een begeleid excuusgesprek tussen de kinderen al een voldoende oplossing.
- Kinderen worden ook gerustgesteld dat de school mee waakzaam zal zijn dat dergelijk gedrag niet meer zal kunnen plaatsvinden. De afspraken met de kinderen doornemen zodat deze zich terug veilig voelen.
- Eventueel een externe dienst (CLB, Advies – en Meldpunt Kindermishandeling, Vertrouwenscentra, Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag…) contacteren als adviserende en meer neutrale partij. Het CLB wordt steevast op de hoogte gebracht van grensoverschrijdend gedrag.
- Tijd maken voor de betrokken ouders opdat ze hun gekwetstheid, hun angsten, hun boosheid, hun verwachtingen kunnen ventileren.
- Mee zoeken hoe het kind of de kinderen die het ongepaste gedrag hebben gesteld hun excuses kunnen aanbieden aan het/de andere kind(eren). We werken in de mate van het mogelijke herstelgericht.
- We informeren alle leerkrachten van de school over het gebeurde en de genomen stappen en afspraken.
- Tijdelijke extra waakzaamheid (onder meer in de klas, in de toiletten en op de speelplaats) indien nodig.
- De gedragsexpert/directie houden korte gesprekken met de kinderen ter opvolging.

- Indien er herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag door een medeleerling gepleegd wordt, is de opstart van een tuchtprocedure mogelijk. Dit gebeurt na een gesprek met de ouders, CLB en de school.

Bron: Detavernier, B., De Beuckelaer, M., De Sterck, S., Vanderstraete, I., & Van Looveren, A. (2014). *Doktertje spelen…? Over lichamelijkheid en seksualiteit bij jonge kinderen* (E-book). Acco Uitgeverij. ISBN 9789033496608